

Stats- og udenrigsministeren (H. C. Hansen): De betragtninger, det ærede medlem hr. Johan Poulsen gjorde gældende, vil jeg anse for besvaret — jeg erkender i en kort og stiltfærdig form — med de bemærkninger, jeg i går henvendte til det ærede medlem hr. P. M. Dam.

Til det ærede medlem hr. Bøgholm vil jeg gøre et par bemærkninger, efter at det ærede medlem har talt om noget så fornemt som eskapisme, flugten fra ansvaret, som gennem de senere år var blevet typisk for dansk udenrigspolitik.

Det ærede medlem kan jo have de opfattelser, han har lyst til at have; men jeg var glad for at høre, at det ærede medlem hr. Aksel Møller i den almindelige udenrigspolitiske betragtning, jeg i går anstillede, mente at finde overensstemmelse mellem partierne, og at han gennem sine bemærkninger gav tilslutning til denne hovedlinje — sådan har jeg vist ret til at opfatte det ærede medlem hr. Aksel Møller. Det kan da nok virke lidt mærkeligt, når det ærede medlem hr. Bøgholm nu på et specialfelt taler om flugten fra ansvaret, om regeringen, der ikke ved, hvad den vil, og derefter anstiller alle de mere eller mindre velvalgte betragtninger, som det ærede medlem kan præstere.

Det ærede medlem fandt, at det var forkert, at vi ikke havde deltaget i Messinakonferencen. Messinakonferencen var jo en fortsættelse af forhandlingerne om kul- og stålunionen, hvori Danmark ikke deltog, heller ikke under den forrige regering. Messinakonferencen — det må jeg måske tilføje — fandt, hvis jeg ikke husker fejl, sted i maj eller juni 1955 eller deromkring. I november 1954 var der fuldstændig overensstemmelse mellem de fire partier i denne sal om deltagelse i Harpsundmødet, som beskæftigede sig med de nordiske økonomiske samarbejdsanliggender, og hvad der kom ud deraf af beslutninger. Jeg må dog have lov til at sige til det ærede medlem hr. Bøgholm i anledning af hans betragtninger om eskapisme, og hvad ved jeg, at det nok ville have set ud som en slags eskapisme, en slags flugt fra en truffen aftale med de andre nordiske lande, om vi nogle få måneder senere separat havde indladt os i de forhandlinger, der fandt sted mellem de seks lande om en fortsættelse af kul- og stålunionsforhandlingerne.

Dernæst sagde det ærede medlem, at regeringen ved nok ikke, hvad den vil, og at vi har undladt at forberede den danske offentlighed. Det sidste afviser jeg. Over for det første: at vi ikke ved, hvad vi vil, vil jeg gøre en halv indrømmelse. Jeg gad vidst, hvor mange der i øjeblikket uden videre har mod til at stå op og sige: det er uomtvistelig rigtigt i forholdet til de seks, i forholdet til det nordiske økonomiske samarbejde, i forholdet til det forhandlingsgrundlag, som nu er etableret inden for OEEC, at slutte os til de seks, som det ærede medlem hr. Bøgholm vil det. Jeg ville ikke turde tage ansvaret for at tilråde noget sådant i øjeblikket, uanset hvad det ærede medlem hr. Bøgholm så end må anstille af betragtninger. Det ærede medlem skal ikke glemme, at hvis vi uden videre springer ind som det syvende medlem, så har vi dermed torpederet det nordiske økonomiske samarbejde. Det ærede medlem kan mene, at dette er rigtigt, men det er dog i hvert fald en beslutning, og det ærede medlem kan ikke se bort fra, at vi ved uden videre at tilslutte os de seks bevæger os ind på en totalt ændret udenrigspolitisk linje for Danmarks vedkommende. Det kan ikke bestrides. Det er jo ikke blot et almindeligt økonomisk samarbejde, der her er tale om; det drejer sig om et forsøg på en indordning af samtlige lande under bestemte økonomiske retningslinjer på det sociale, på det arbejdsmæssige, på det investeringsmæssige, det beskatningsmæssige og det toldmæssige område.

Jeg tror aldrig, vi her i landet har stået over for en afgørelse, der var mere vidtrækkende, og som i højere grad berører suverænitetsprincippet for et land og dets lovgivende forsamling end det, der er tale om i denne forbindelse. Det ærede medlem må derfor godt sige rundt omkring, at regeringen er usikker over for, hvad der er det rigtige standpunkt, og han må godt for min skyld sige, at jeg personlig er yderst betænkelig ved at skulle træffe afgørelse om en tilslutning til de seks, hvis det ærede medlem så vil tilføje, at vi fra dansk side må sætte alle kræfter, som overhovedet kan mobiliseres, ind på at sikre det danske landbrug og dets afsætningsmuligheder fremefter, for det er det centrale i hele denne sag.

Må jeg dernæst med et par ord beskæftige